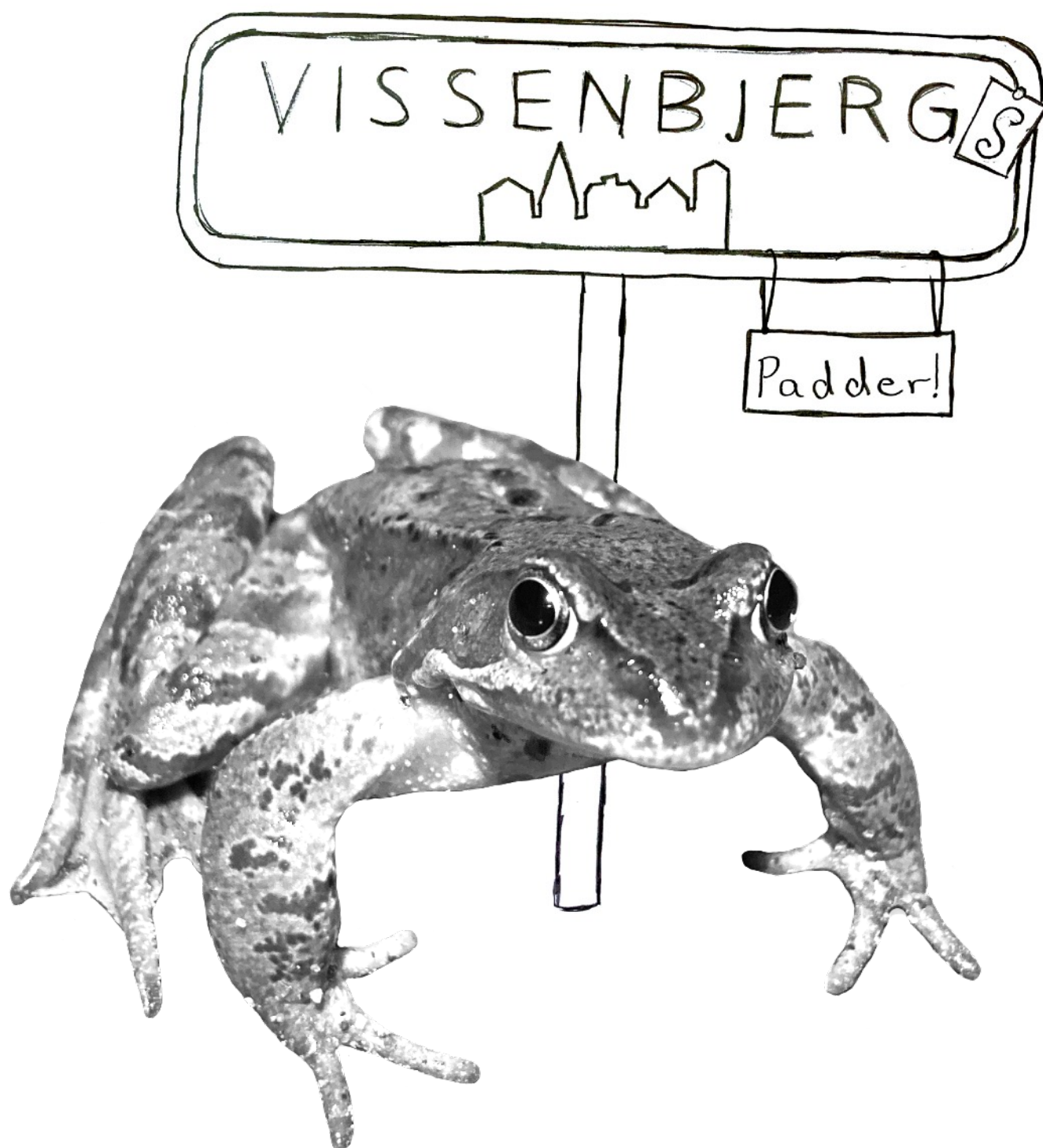

BIOBEVAR

INFO OG MALEBOG

VELKOMMEN

På forhånd tak for, at du læser i denne info- og malebog.

Heri kan du blive klogere på nogle af de padde arter, der lever ved Vissenbjerg på Fyn.

Næste gang du selv er på tur i naturen, prøv at:

- bevæge dig langsomt
- kigge lidt bedre efter
- forsigtigt kigge under nogle sten eller gamle stykker træ
- tage på tur tidlig morgen eller sen aften
- lytte godt efter
- holde en pause og sidde helt stille lidt tid

Du vil med garanti se, høre og opleve mere natur og dyreliv, end du troede der var her.

I en travl verden bliver dyr som padderne (salamandre, frøer og tudser) ikke altid set, ej heller hørt.

Alle padder er fredede, men de har det svært mange steder:

- På vores veje - rigtig mange padder køres over hvert år.
- Markerne - når våde områder drænes, forsvinder levesteder.
- Ved byerne - når der skal udvides, bygges nyt og anlægges flere veje.
- Ved vandhullerne - fisk og ænder spiser padder og deres yngel.

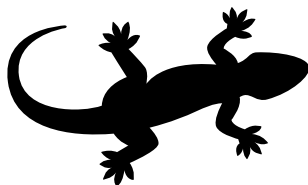
Antallet af steder hvor padderne kan søge føde, gå i hi om vinteren og yngle om foråret/sommeren er gennem mange år blevet mindre.

De fleste paddearter er i dag truede og i tilbagegang.

De frivillige i foreningen BioBevar har valgt at hjælpe padderne i Vissenbjerg ved at sikre, at der tages hensyn til dem, og at frednings- og naturbeskyttelseslovgivning overholdes, hvor de lever.

Læs, mal, tegn og løs opgaverne heri. Søg viden og udforsk naturen, hvor du bor. Tag billeder og fortæl andre om de padder, du ser. Gå sammen og hjælp padder ved at etablere skjulesteder og vandhuller.

God paddejagt!

SJOVE FAKTA:

**DER ER 14 FORSKELLIGE PADDER ARTER I
DANMARK**

**VOKSNE PADDER KAN TRÆKKE VEJRET
GENNEM HUDEN OG MUNDHULEN**

De bedste hilsener,

Ulrik Vendelbo
Lokalrepræsentant, landsforeningen BioBevar.

VISSENBJERG ER FYNS HØJST BELIGGENDE BY

Udsigten i skoven ved Vissenbjerg er hele 129 meter over havets overflade, og der er en storslået udsigt.

Her er mange bakker, og skov omkranser byen mod syd og vest. Det specielle landskab blev skabt for 16.000 år siden under sidste istid.

Det unikke område med bakkerne, og de mange vandhuller ved Vissenbjerg, har været levested for mennesker i meget lang tid.

Faktisk blev der i 1941 fundet et lig i en mose, der er cirka 8.300 år gammel!

Fundet kaldes Koelbjergmanden og er det ældste menneskefund i Norden.

De mange små søer og moser præger landskabet og er fine levesteder for flere padde arter.

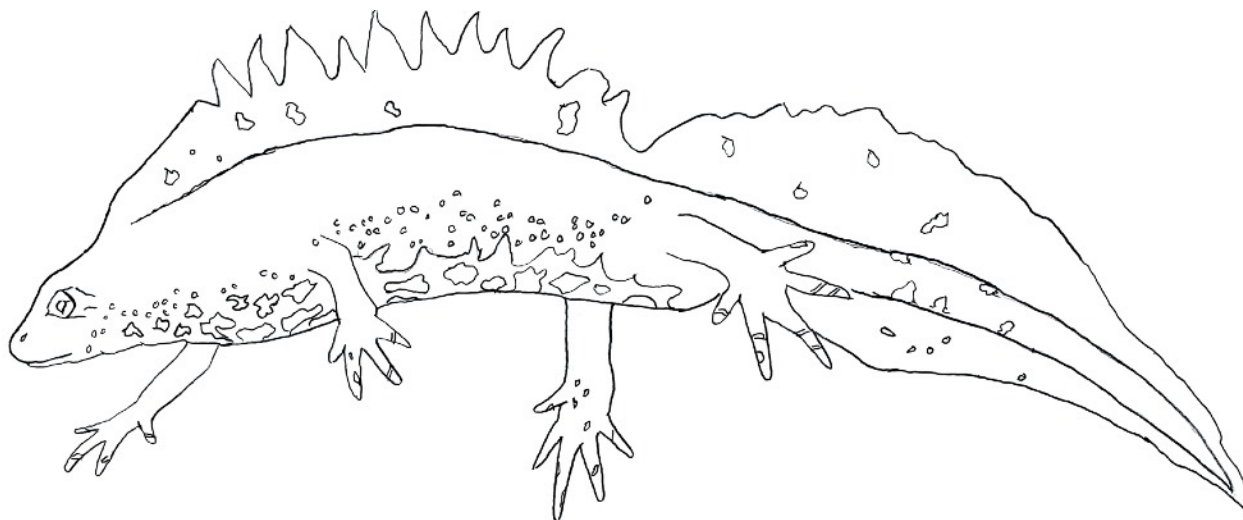

Et vandhul som dette er helt perfekt for padder som stor og lille vandsalamander. Vandhullet på billedet er et aktivt ynglevandhul, og bruges af salamanderne år efter år (Lokalitet: brakmark nord for Duedalen, Vissenbjerg).

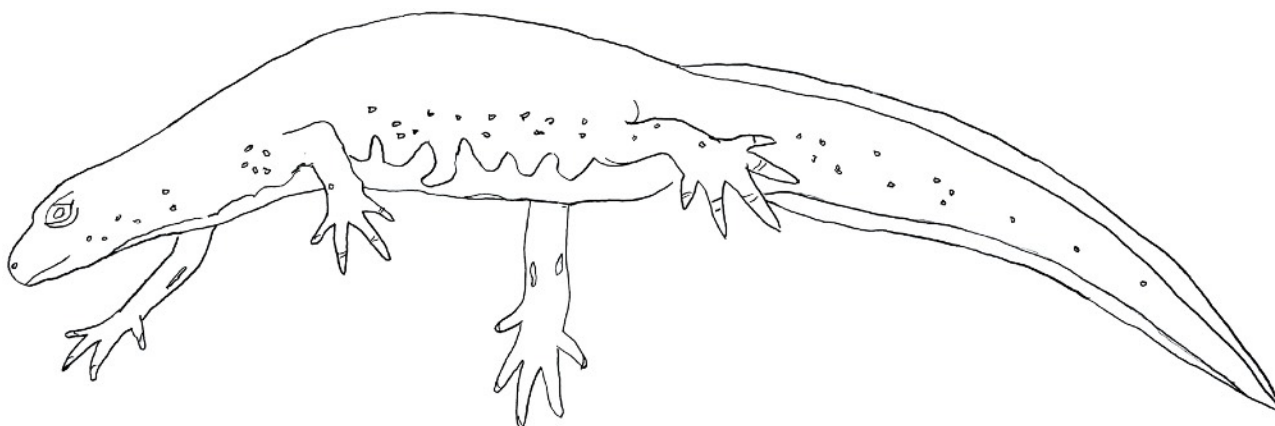
Padder lever kun i ferskvand, og trives godt hvor der:

- Er rent og klart vand.
- Helst ikke lever fisk eller ænder, der kan spise dem.
- Er rigeligt med undervandsbevoksning, der giver skjul og fødesøgning.
- Er godt med solskin.
- Vandhullet må godt tørre ud indimellem.
- Ikke er veje, de skal krydse.
- Er skjulesteder i nærheden som: skov, stendiger, kratbunker og blade.
- Ingen forurening såsom udvaskning af vejsalt eller gødning og sprøjtegifte.

FARVELÆG DEN STORE VANDSALAMANDER

HANNER HAR STOR RYGKAM OG BRED HALE.

BÅDE HUNNER OG HANNER HAR KRAFTIG RØD ORANGE FARVE OG MØNSTER PÅ BUGEN

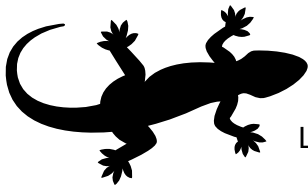
ANDRE KENDETEGN ER MANGE SMÅ HVIDE VORTER PÅ HELE KROPPEN, GULE TÅSPIDSER, LYS HALESTRIBE OG SORTBRUN HUD

SJOVE FAKTA:

**STOR VANDSALAMANDER KALDES
"VANDHULLETS DRAGE"**

**DE ER KOLDBLODEDE LIGESOM
SLANGER**

LIVET SOM VANDSALAMANDER

Stor vandsalamander kan blive 16 centimeter lang.

Lille vandsalamander kan blive 9 centimeter lang.

Vandsalamanderne er rovdyr, der æder smådyr af enhver slags. På menukortet er: insekter, larver, snegle, orme, igler og haletudser.

Når vandsalamanderne jager deres bytte, bruger de synssansen - også når det er mørkt!

Vandsalamanderne overvintrer på land. De kan kun tåle svag frost, og derfor graver de sig ned i jordbunden eller gemmer sig under sten, træstammer eller lignende steder, hvor der ikke bliver for koldt.

Om foråret vågner de af deres dvale og går igen på jagt efter føde. Vandsalamanderne lever i perioder kun på land, men søger imod vandhullerne om foråret, når de skal yngle.

Der gør hannerne sig til ved stolt at vise deres flotte rygkam og brede hale frem for hunnerne i deres parringsleg.

De nye vandsalamandere begynder livet som æg, hunnen lægger i ynglevandhullet. De bliver til små salamander larver, der lever ligesom haletudser i vandet.

Senere forvandles de til små vandsalamandere og begynder at gå på land.

Vandsalamanderne er mest aktive i nattetimerne, og skjuler sig ofte om dagen.

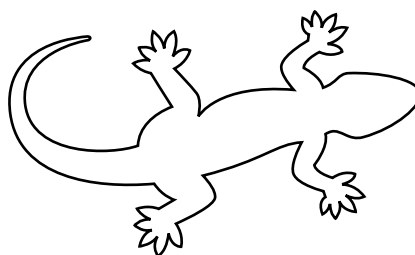
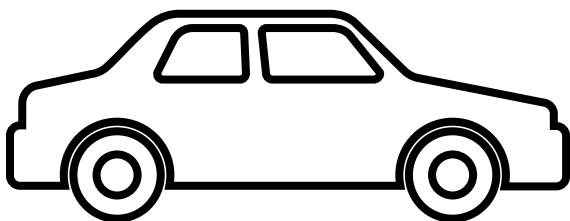
De bevæger sig langsomt men kan godt vandre et stykke - op til 800 meters bevægelse fra ynglevandhullet. Mere normalt er dog en afstand på cirka 200 meter fra ynglevandhullet.

Manglen på gode levesteder og rene ynglevandhuller har gjort, at vandsalamanderne er gået betydeligt tilbage i antal.

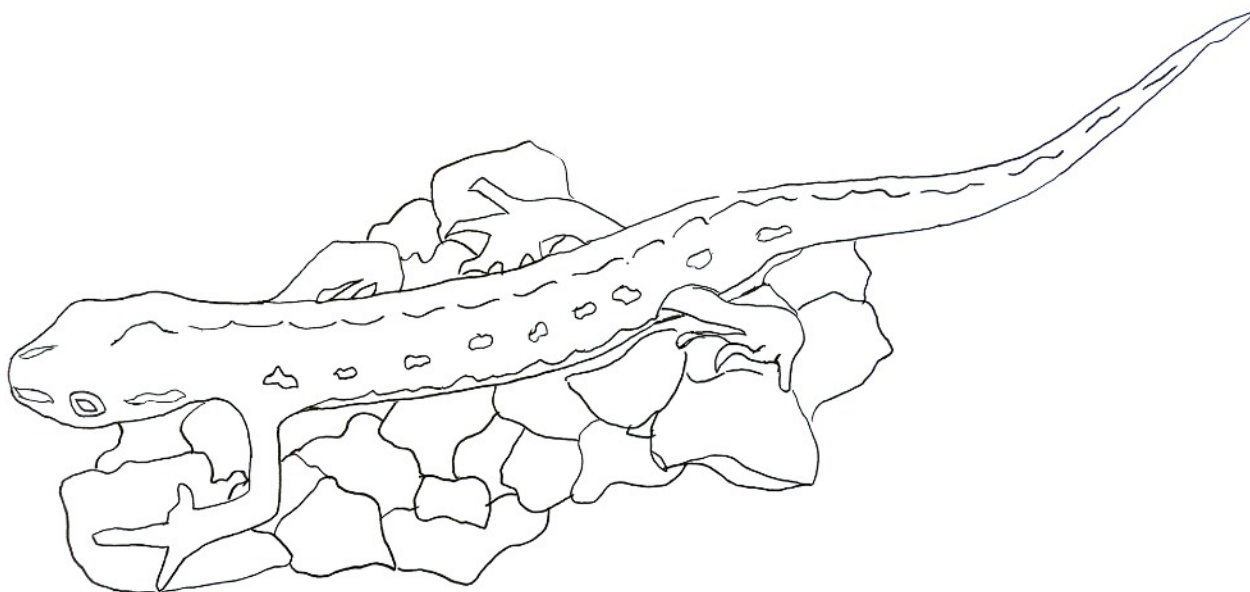

Stor vandsalamander er nu totalfredet i hele Europa. Loven siger derfor, at vi skal passe ekstra godt på den. Den er helt forbudt at dræbe, ligesom man ikke må beskadige dens yngle- og leveområder.

Er man en heldig vandsalamander, der undgår at blive kørt over eller spist af andre dyr alt for tidligt, så er levetiden ganske lang. Der er 28 års levetid, men de fleste lever sjældent så længe; det almindelige er 7 til 12 år.

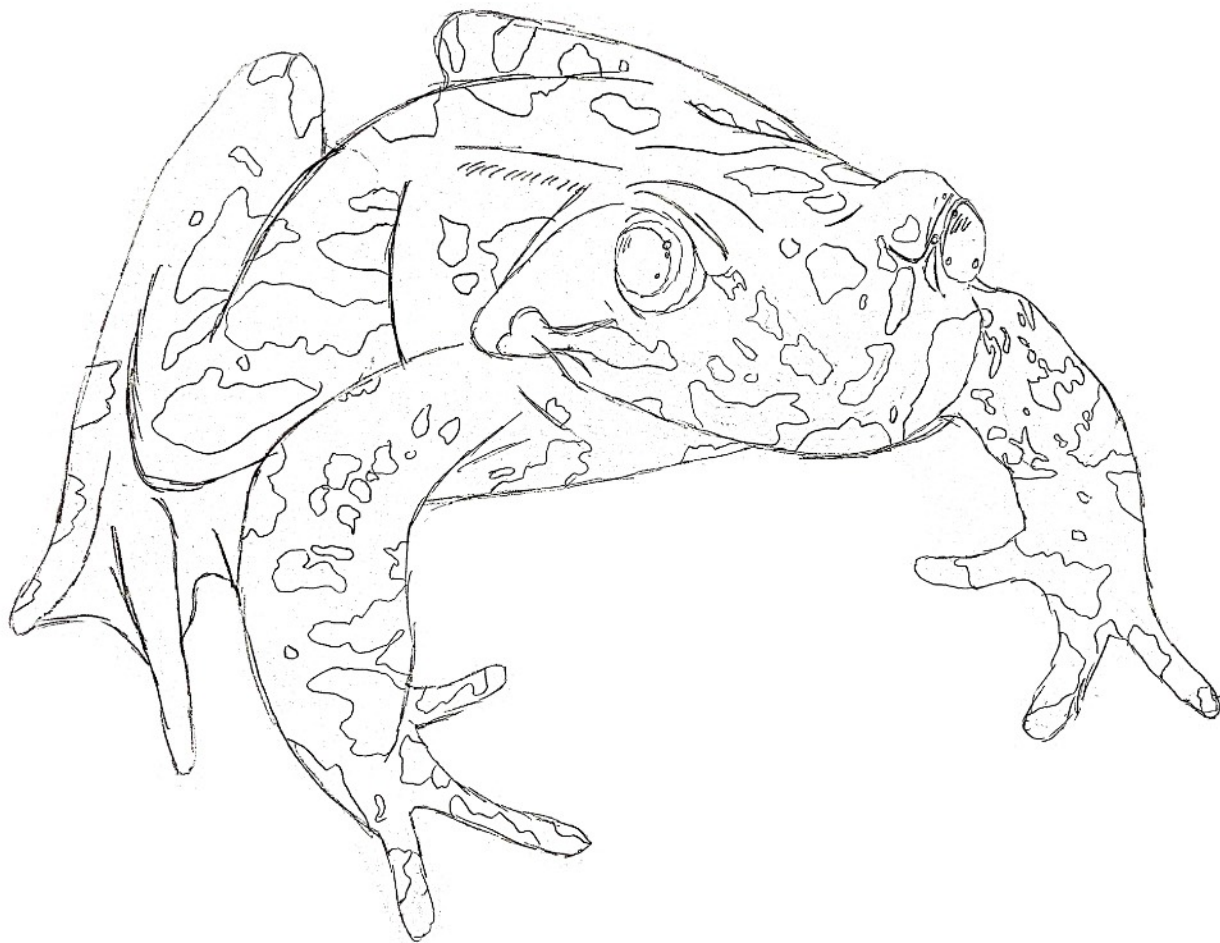
FARVELÆG DEN LILLE VANDSALAMANDER

LYSEBRUN MED KRAFTIG ORANGEFARVET BUG MED SORTE PLETTER.

**TEGN ET SKØNT VANDHUL
TIL VANDSALAMANDERNE**

FARVELÆG BUTSNUDET FRØ

JEG ER OFTEST BRUN OG GRØN. MINE ØJNE HAR EN VANDRET SORT STRIBE.

Butsnudet frø er også truet. Den har mistet næsten to ud af tre levesteder i løbet af 40 år, og arten er stadig i tilbagegang.

Den lever i fugtige skove, haver, ved åer, i sumpe og lave vandhuller.

Når jeg yngler så kvækker hannerne i 10 dage. Hunnerne lægger rigtig mange æg - helt op til 6000 stk.

Æg bliver til haletudser. De hurtigstvoksende og største haletudser er kannibaler og spiser mange af deres søskende.

Butsnudet frø spiser nærmest alt. Sommerfuglelarver, regnorme, fluer, stankelben, myg og mindre frøer er blot noget af menuen. Hvis det ikke er for stort til at sluge så bliver det spist!

Levetiden for de fleste butsnudede frøer er tre-fire år. Enkelte heldige individer kan leve i 8 til 11 år.

FARVELÆG DE TO SKRUBTUDSER

HUNNEN ER STOR, OG STØRRE END HANNEN. TUDSERNE HAR TYK, VORTET BRUN/GRØN HUD.

Skrubtudsen er vores tungeste padde. Den har mange vorter over hele kroppen og bliver op til 12 centimeter lang.

Skrubtudsen sine æg i lange strenge - ikke i klumper som frøerne - når der yngles.

Der er ikke mange dyr, der kan lide at spise skrubtudser, fordi den kan udskille en svag gift fra store kirtler bag øjnene.

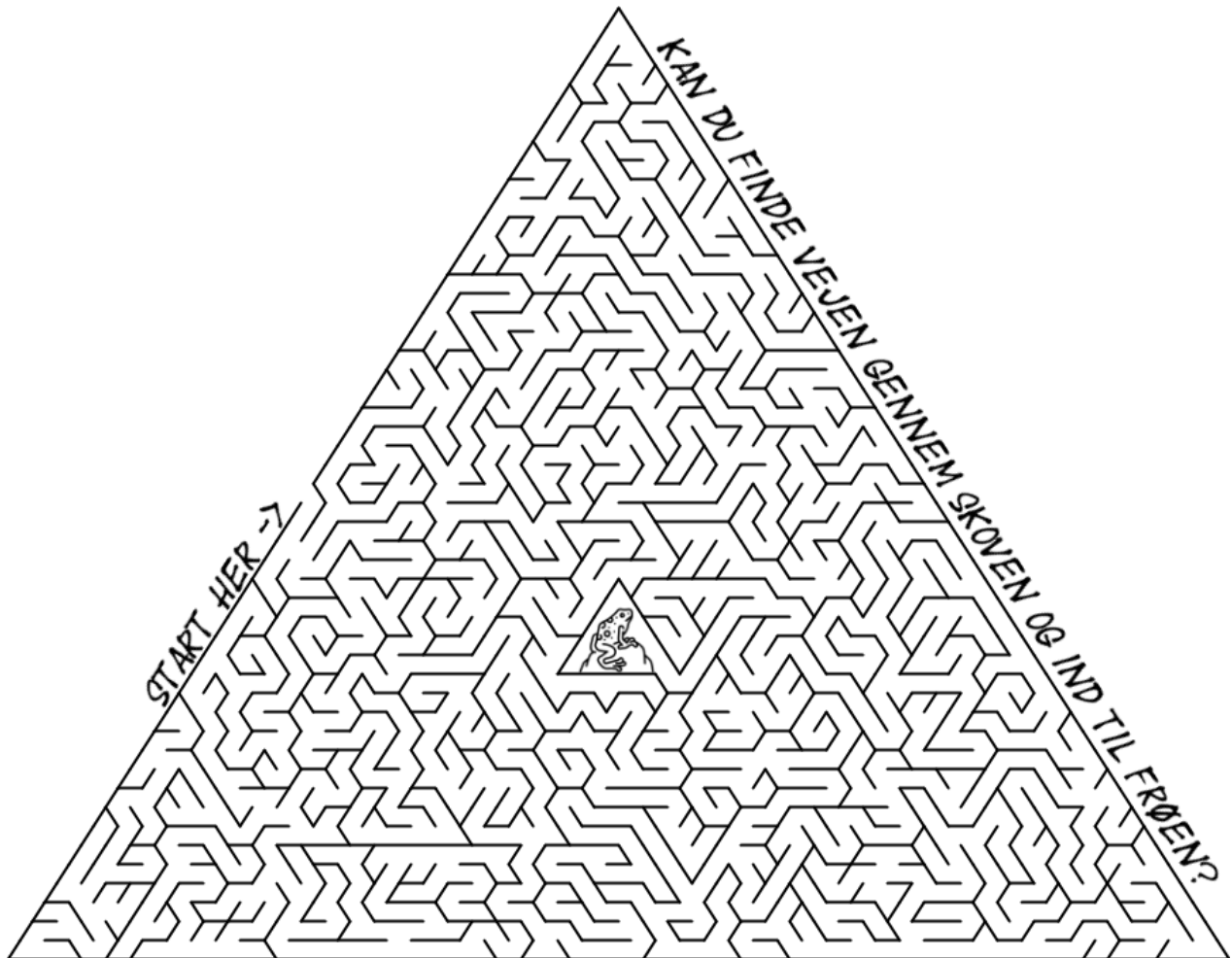
Skrubtudsen klarer sig bedre i vandhuller med fisk end de andre padder. Dens yngel - haletudserne - er giftige ligesom de voksne.

Han-skrubtudser kan være meget brunstige i parringstiden og hopper næsten på alt, både andre hanner, døde skrubtudser og frøer. Det er dog kun hvis hannen befrugter hunnens æg, når hun ligger dem, at de bliver til nye skrubtudser.

Skrubtudsen går også i vinterdvale og dukker op igen til foråret.

Hvert år er skrubtudsen den af vores padder, der dræbes flest af i trafikken.

SJOVE OPGAVER

Paddernes ordjagt!

A	R	R	K	R	E	R	N	R	V	K	E	A	U
P	L	S	O	U	K	H	A	D	A	A	I	U	M
E	N	D	V	A	E	N	V	U	N	A	N	A	D
J	B	A	O	D	S	R	I	K	D	U	K	D	A
B	N	E	K	N	K	A	S	E	S	D	U	U	N
M	A	K	S	E	R	J	S	S	A	E	H	A	M
K	L	A	R	N	U	A	E	S	L	N	D	R	A
S	U	A	U	D	B	N	N	D	A	F	A	K	R
S	H	R	T	D	T	R	B	A	M	O	P	H	K
A	D	M	A	N	U	M	J	K	A	R	A	S	B
T	N	R	N	N	D	O	E	S	N	J	D	K	N
R	A	R	J	H	S	N	R	U	D	A	D	D	A
A	V	N	M	D	E	K	G	B	E	O	E	B	E
V	E	E	T	S	O	R	O	B	R	V	R	T	D

SKOV
VANDHUL
PADDER
VISSENBJERG
VANDSALAMANDER
DANMARK
BUSKADS
UDENFOR
SKRUBTUDSE
NATUR

GODE STEDER AT LÆSE MERE OM PADDER

Århus Universitet

<https://ecos.au.dk/forskningraadgivning/temasider/redlistframe/artsgrupperne/hvirveldyr/padder>

Miljøstyrelsen

<https://mst.dk/natur-vand/natur/artsleksikon/padder/>

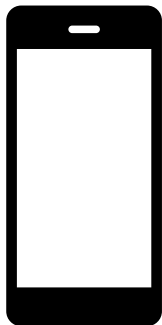
Bestemmelsesnøgle til danske padder og krybdyr

<http://www.paddeogkrybdyratlas.dk/Noegle>

HJÆLP MED AT BESKYTTE DYRENE

For at forskere og kommuner bedre kan følge med i hvilken natur, der lever hvor, er det vigtigt at du indrapporterer/registrerer fund. Det hjælper kommunerne med at tage hensyn, når de bygger.

På hjemmesiden arter.dk kan du oprette en gratis profil og lægge billeder op af de dyr og planter, du møder.

Du kan også hente app'en ARTER og gemme den på din telefon - så kan du meget let tage billeder af de dyr og planter, du møder, og registrere dine fund.

Det er også spændende at benytte kortfunktionen på arter.dk til søge og se hvilke fund, der er registreret dér, hvor du lever.

Mange af planterne og dyrene på arter.dk er beskrevet med artsbeskrivelse samt om de er sjældne og fredede.

GØR ENDNU MERE – BLIV MEDLEM AF BIOBEVAR

Et medlemskab koster 100 kr om året og så hjælper du os med at beskytte vigtig natur.

Som medlem modtager du:

- Besked om nye digitale udgivelser, om den natur BioBevar kæmper for at beskytte.
- Adgang til BioBevar medlemsgruppe på Facebook.
- Invitation til generalforsamling i foreningen og stemmeret (hvis du er over 18 år).
- Mulighed for at hjælpe til som frivillig i foreningen.

Tilmeld dig således:

- 1) Indbetal 100 kr via MobilePay til 5557TV med teksten “MEDLEM”
- 2) Send en e-mail til: linda@omstilling.nu med dit navn og adresse.

GIV ET BIDRAG

Ønsker du at støtte beskyttelsen af vigtig natur og give et bidrag til BioBevar:

Doner via MobilePay til 5557TV med teksten “BIDRAG”

© COPYRIGHT

Denne publikation er lavet af foreningen BioBevar.

06-05-2022 - Alle rettigheder forbeholdes.

Denne “print selv” publikation må gerne anvendes derhjemme og til skoleundervisning.

Det er IKKE OK elektronisk at dele denne publikation uden forudgående tilladelse fra BioBevar.

For spørgsmål, kontakt Ulrik Vendelbo via 60130123 eller ulrik.vendelbo@protonmail.com